

fri kirken

SYNODEN 2017

STAVERN FOLKEHØYSKOLE

2. til 5. november 2017

Den Evangelisk Lutherske Frikirke

Sammen om
oppdraget

Den 113. ordinære synode

**SAKSDOKUMENTER TIL
MENIGHETSBEHANDLING**

Innhold i utsendelse til menighetsbehandling

Sak 4/2017 Mål for Frikirken for 2018-2023

Sak 7/2017 Reviderte retningslinjer for utviklingsfondet

Sak 10/2017 Medlemskategorier i Frikirken, sak fra Treungen Frikyrkje

Sak 11/2017 Tilsynsmannsordningen – ansettelse på åremål

Sak 13/2017 Virketid for synodeformann

Sak 15/2017 Styring og ledelse i lokalmenigheten, sak fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand frikirker

Sak 17/2017 Misjonsutvalg til å utrede Frikirkens misjonsengasjement, sak fra Porsgrunn Frikirke

Sak 19/2017 Forvaltning av sakramentene, sak fra Kongsberg Frikirke

Saksdokumentene blir gjort fortløpende tilgjengelig på Frikirkens nettside under eget område for Synodemøtet 2017: <http://www.frikirken.no/s17>.

Innkalling og endelige sakspapirer sendes utsendingene til synodemøtet pr. e-post (m/kopi til menighetens e-postadresse) senest to måneder før møtet finner sted.

Fullstendig sakliste til Synoden 2017

- Sak 1/2017 Synodestyrets treårsmelding for 2014-2016
- Sak 2/2017 Regnskap for 2014-2016
- Sak 3/2017 Statistikk for 2014-2016
- Sak 4/2017 Mål for Frikirken for 2018-2023
- Sak 5/2017 Økonomiplaner for 2018-2020
- Sak 6/2017 Protokoll fra synoderådet
- Sak 7/2017 Reviderte retningslinjer for utviklingsfondet
- Sak 8/2017 Andre meldinger/regnskaper
 - Forfatningsutvalget
 - Fordelingsutvalget
 - Lønnsutvalget
 - FriBU
 - Stavern folkehøyskole
 - Nordtun HelseRehab
- Sak 9/2017 Rapport fra uavhengig arbeidsgruppe om arbeidet i Japan
- Sak 10/2017 Medlemskategorier i Frikirken, sak fra Treungen Frikyrkje
- Sak 11/2017 Tilsynsmannsordningen – ansettelse på åremål
- Sak 12/2017 Sammensetning av synoderådet
- Sak 13/2017 Virketid for synodeformann
- Sak 14/2017 Revidert reglement for nedlegging av menigheter
- Sak 15/2017 Styring og ledelse i lokalmenigheten, sak fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand frikirker
- Sak 16/2017 Gjenopprette misjonsstyret, sak fra Arendal Frikirke
- Sak 17/2017 Misjonsutvalg til å utrede Frikirkens misjonsengasjement, sak fra Porsgrunn Frikirke
- Sak 18/2017 Fra medlemsbasert til inntektsbasert menighetstilskudd/misjonsgave, sak fra Fredrikstad Frikirke
- Sak 19/2017 Forvaltning av sakramentene, sak fra Kongsberg Frikirke
- Sak 20/2014 Valg
 - a) Synodestyre
 - b) Synoderåd
 - c) Forfatningsutvalg
 - d) Lønnsutvalg
 - e) Revisor
 - f) Styre for Stavern folkehøyskole
 - g) Styre for Nordtun HelseRehab
 - h) Valgkomité
- Sak 21/2024 Eventuelt

Oslo, 31. mars 2017

Til Frikirkens menigheter

Kjære medarbeidere!

Synoden 2017 finner sted på Stavern folkehøyskole torsdag 2.-søndag 5. november. Som del av forberedelsene til synodemøtet, mottar dere nå de sakene som skal til menighetsbehandling før synodestyret fullfører sakspapirene. Innkalling og endelige sakspapirer sendes til menighetenes utsendinger til synodemøtet pr. e-post (m/kopi til menighetens e-postadresse) senest to måneder før møtet.

Det er i alt åtte saker som skal til menighetsbehandling. Sakspapirene sendes ut i en ekstraintagave av Menighetsposten og er dessuten tilgjengelig på et eget område på Frikirkens nettside: <http://www.frikirken.no/s17>.

Vi ønsker at dere i menighetsmøtet drøfter saken om mål for Frikirken for 2018-2023 aller først. Dette er et viktig dokument for kirkesamfunnet vårt, fordi det legger føringer for arbeid og prioriteringer for både menighetene og fellesarbeidet for de kommende seks årene. I løpet av neste uke – senest fredag 7. april – legger vi ut på nettsiden en video der synodeformannen gir en kort introduksjon til måldokumentet. Vi legger også ut dokumentet i et format som egner seg for visning på skjerm.

Tilbakemeldingene fra menighetene på de fremlagte sakspapirene, gis på webskjema. Lenke til dette ligger i ekstraintagaven av Menighetsposten og bakerst i dette dokumentet. Fristen for tilbakemeldinger er mandag 15. mai 2017. Webskjemaet er åpent for registrering i tiden 1. april til 15. mai.

I tillegg til å behandle de fremlagte sakene, må menighetsmøtet velge utsendinger til Synoden 2017. Det skal også velges vara-utsendinger. Navn på og kontaktinformasjon til utsendingene, meldes i samme skjema som tilbakemeldingene på sakene til menighetsbehandling.

Synodestyret mener det er svært viktig at synodemøtets delegater gjenspeiler mangfoldet i menighetene våre. Vi vil derfor oppfordre alle menigheter som skal sende mer enn én delegat, om å bestrebe seg på at minst halvparten av delegatene er under 40 år.

Innen 15. mai mottar synodestyret tilbakemelding fra forfatningsutvalget på de synodemøtesakene som vil medføre forfatningsendringer dersom de blir vedtatt. Også disse tilbakemeldingene vil bli tatt med i betraktning før sakspapirene ferdigstilles og sendes til utsendingene.

Etter at oversikten over utsendinger til Synoden 2017 er klar, vil administrasjonen sette sammen komiteene som skal jobbe med de ulike synodemøtesakene under synodemøtet. Komiteene vil motta samtlige innspill fra menighetene og forfatningsutvalget, uavhengig av om synodestyret har hensyntatt tilbakemeldingene eller ikke.

Synoden konstitueres torsdag 2. november kl. 13 og avsluttes søndag 5. november kl. 14. Vi forutsetter at utsendingene menighetene velger, har anledning til å delta på hele synodemøtet. Ansatte på Frikirketorget kan ikke være utsendinger.

Eventuelle spørsmål vedr. sakene eller saksbehandlingen, rettes til Marit Ecklo Brevik: marit.brevik@frikirken.no / 90724333.

Vennlig hilsen

Jarle Skullerud
synodeformann

Marit Ecklo Brevik
daglig leder

SAK 4/2017 Mål for Frikirken for 2018-2023

Visjon: Vi bygger åpne fellesskap, der mennesker blir sett, møter Jesus og utrustes til å leve som Hans etterfølgere.

Motto: Sammen om oppdraget

Til dem som ennå ikke tror

Vi vil være kjent for å være til for andre – lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Vårt viktigste oppdrag, er å bringe budskapet om tilgivelse og nytt liv i Jesus til alle mennesker. Vi vil ha et spesielt fokus på å dele evangeliet med muslimer og unådde folkegrupper internasjonalt og med flyktninger og innvandrere nasjonalt. Vi engasjerer oss i frivillig arbeid for sårbare grupper i nærmiljøet og for undertrykte og nødlidende i verden. Vi ønsker å velsigne med våre liv alle vi møter.

Gjennom tro i hverdagen

Vi vil være kjent for våre åpne fellesskap, som hjelper mennesker til å utvikle seg og vokse i tro. Bibellesning og bønn er en naturlig del av hverdagen, og i fellesskapet tjener vi med de gaver vi har fått. Vi vil vektlegge å være en ressurs for barnefamilier og hjelpe mennesker til å leve godt sammen. Vi er medvandrere som deler liv og tro, ekte og sant. Vi vil gråte med de sørgende og glede oss med de glade. Sammen vil vi hjelpe hverandre til å leve ut troen i hverdagen.

Med nye generasjoner

Vi rekrutterer og utrufter unge ledere, slik at vi kan lede sammen på tvers av generasjoner og dermed sikre både kontinuitet og fornyelse. Vi trenger alle generasjoner, men vil ha et særlig fokus på dem under 35 år. Vi ser etter det beste i hverandre og sier det gode vi ser. Vi gir rom for å prøve og feile og feirer forsøkene. Hos oss er alle ledere mentor for minst én yngre leder.

Til dem som ennå ikke tror

Aktuelt nå fordi: Vi vil prioritere det viktigste først:
å dele evangeliet lokalt, nasjonalt og internasjonalt

Mål

Menighetsplanting

- Det er plantet 12 nye menigheter.
- Alle menigheter har plantet minst ett nytt fellesskap (smågruppe eller større fellesskap) som når nye mennesker.
- Vi har etablert sterke og vitale studentfellesskap i syv byer med høgskole/universitet.
- Det er vekst i antall medlemmer i aldersgruppa 0-35 år.

Internasjonal misjon

- Vi har gjennomgått og fornyet misjonsstrategien og forankret den i menighetene våre.
- Vi har økt misjonsinnsatsen til tyrkisk-, hebraisk- og arabisk-talende folkegrupper nasjonalt og internasjonalt med 100 prosent.
- Samtlige menigheter har regelmessig kontakt med minst én av utsendingene våre.
- Misjonsgaven øker med 10 prosent årlig.

Godhet/misjonale kirke • 20 nye menigheter har gjennomført prosjektet “Misjonale menigheter” eller deltatt i et annet læringsfellesskap med fokus på å være en misjonale kirke.

- Alle menighetene våre er engasjert i frivillig arbeid for sårbare grupper i nærmiljøet.

Bibelsk begrunnelse: “... forkynn evangeliet for alt som Gud har skapt” (Mark. 16.15)
“Gud vil at alle mennesker skal bli frelst” (1. Tim. 2.4)
“... blir ivrige etter å gjøre gode gjerninger” (Tit. 3.8)
Luk 10,1-9

Gjennom tro i hverdagen

Aktuelt nå fordi: Den enkeltes relasjon til Gud er avgjørende viktig, for en selv og for samfunnet

Mål

Tro i hjemmet

- Minst 30 av menighetene våre tilbyr samlivskurs og/eller foreldrekurs.
- 50 av menighetene våre oppleves som en ressurs for barnefamilier og hjelper dem til å leve ut troen i hjemmet.

Trosliv

- Alle menigheter opplever en økning i gudstjeneste- og smågruppedeltakelse.
- Det er en økning i antallet gudstjenestedeltakere som leser regelmessig i Bibelen.

Bibelsk begrunnelse: Joh.15 - Bli i meg, så bærer dere frukt
5 Mos 6,4-9 Tro til nye generasjoner

Med nye generasjoner

Aktuelt nå fordi: Frikirken trenger stadig nye ledere, og lederskap der nye generasjoner finner sin plass.

Mål

Generasjoner leder sammen

- 40 prosent av menighetsrådsmedlemmene er under 40 år.
- 40 prosent av medlemmene med regionale og nasjonale tillitsverv er under 40 år.

Utrustning

- Det er utarbeidet en plan for rekruttering og utrustning av ledere.
- Alle pastorer er mentor for minst én ung leder.
- Frikirken har minst to egne skoletilbud med Bibel- og tjenestefokus.

Bibelsk begrunnelse: Utruste ledere slik at de utruker nye ledere (2.Tim 2.2)
Lederes oppgave er å utruste menigheten til tjeneste slik at Kristi kropp bygges opp (Ef 4,11-12)

Synodestyrets forslag til vedtak

Synoden vedtar målene for Frikirken for 2018-2023.

SAK 07/2017 Reviderte retningslinjer for utviklingsfondet

Fra fordelingsutvalget

Nåværende retningslinjer

Retningslinjer for Utviklingsfondet

a) Fordelingsutvalget behandler søknadene og gjør vedtak om tildeling av midler fra utviklingsfondet. Fordelingsutvalget består av to representanter valgt fra styrene i hvert presbyterium og synodens to tilsynsmenn. Daglig leder på Frikirketorget, og daglig leder i FriBU har møte- og talerett.

b) Det kan søkes om midler innen 01.02. og 01.09. hvert år. Fordelingsutvalget samles i løpet av februar og september og gjør vedtak angående bruken av fondsmidlene. Første søknadsfrist blir 01.09.15. for bruk fra og med året 2016.

c) Utviklingsfondet kan brukes til følgende:

1. Prosjekt med en tidsbegrensning på inntil fem år som har et misjonalt og/eller utviklingsorientert fokus. Det kan søkes midler til nybrottsarbeid og menighetsutvikling og ikke til ordinær drift.

2. Rekruttering og utprøving av aktuelle nye medarbeidere i inntil 30 prosent stillinger begrenset oppad til to år, der man kan søke fondet om dekning av 2/3 deler av kostnadene. 1/3 av kostnadene finansieres av søker.

3. Trosopplæring - ulike prosjekt som ikke inngår i ordinær trosopplæring.

4. Støtte til lønnsmidler for menigheter som ikke selv klarer å lønne arbeider i stor nok stilling i forhold til menighetens behov. Det kan bevilges midler for flere år.

5. Det kan søkes støtte til kirkebygg, oppgradering, oppussing, energiøkonomiske tiltak eller eventuelt andre investeringer i bygg/eiendom i Den Evangelisk Lutherske Frikirke på bakgrunn av særskilte vurderinger.

Fordelingsutvalget har gjort en foreløpig evaluering av retningslinjene for utviklingsfondet.

Følgende forslag til justerte retningslinjer for utviklingsfondet oversendes synodestyret for behandling på Synodemøtet 2017. Etter Synodemøtet 2017 godkjennes endringer i retningslinjene av Synodestyret etter forslag fra Fordelingsutvalget.

Retningslinjer for utviklingsfondet

- a) Utviklingsfondet skal i vesentlig grad brukes til strategiske prosjekter med grunnlag i Frikirkens synodale og lokale strategier og handlingsplaner. Tildeling og bruk av midlene bør følges nøye og evalueres opp mot strategiene for kirkesamfunnet.
- b) Utviklingsfondet forvaltes av Fordelingsutvalget, som består av to representanter fra styrene i hvert presbyterium og synodens to tilsynsmenn. Utvalget velger selv leder og nestleder blant presbyterienes representanter. Daglig leder på Frikirketorget og daglig leder i FriBU har møte- og talerett. Fordelingsutvalget behandler søknadene og gjør vedtak om tildeling av midler fra utviklingsfondet.
- c) Det søkes normalt om midler én gang i året, hver høst. I særskilte tilfeller kan det også søkes om våren. Søknadsfrister bestemmes av Fordelingsutvalget.
- d) Utviklingsfondet brukes til det følgende:
1. Nybrottsarbeid og prosjekter med grunnlag i lokale og synodale strategier. Prosjektene skal være tidsbegrenset. Det kan søkes om støtte i inntil fem år.
 2. Støtte til lønnsmidler for menigheter som ikke selv klarer å lønne arbeidere i forhold til menighetens behov. Det kan bevilges midler for inntil fem år.
 3. Det kan søkes om støtte til nybygg, oppgradering, oppussing, energiøkonomiske tiltak og andre investeringer i kirkebygg eller andre bygg og eiendommer som eies av Den Evangelisk Lutherske Frikirke.
- e) Menigheter, presbyterier og institusjoner eid av Frikirken kan søke. Normalt kan ikke satsingsområdene på Frikirketorget søke om støtte fra utviklingsfondet. I særskilte tilfeller kan likevel satsingsområdene og FriBU søke gjennom daglig leder på Frikirketorget.
- f) Treårsmeldingen fra Fordelingsutvalget legges fram for synoden og godkjennes av denne.

Synodestyrets forslag til vedtak

Synoden godkjenner nye retningslinjer for utviklingsfondet.

SAK 10/2017: Medlemskategorier i Frikirken

Fra Treungen Frikyrkje

Synoden handsama ovannemnde sak sist i 2011. Då hadde Synodestyret m.a. innstilt på å opprette kategorien, Hører til (Tilhørige), for barn som ikkje er døypte. I forhandlingane vart det argumentert for at me ikkje hadde trong for denne kategorien, truleg med bakgrunn i ordlyden for kategorien, Medlem med stemmerett.

Treungen Frikyrkje har dei seinare åra hatt både familiar og enkeltpersonar som har funne seg til rette i fellesskapet vårt, sjølv om dei ikkje deler Frikyrkja sitt syn på dåpen. Når føresetnaden elles har vore til stades, og etter å ha rådført oss med sentrale tilsynsmenn, er desse inviterte til medlemskap med stemmerett under føresetnad om lojalitet til vår lære.

Me gler oss over tilskotet til kyrkjelyden vår, men ser at me gjerne skulle ha registrert fem udøypte barn, som «hører til» hos oss, men som me ikkje har nokon medlemskategori for.

Treungen Frikyrkje har grunn til å tru at det er fleire kyrkjelydar, særleg i mindre lokalsamfunn, som er i same situasjon som oss, og som deler vårt syn.

Med denne bakgrunn ber me Synodestyret utgreie denne saka på nytt og legge ho fram for Synoden i 2017 til ny handsaming.

Synodestyrets vurderinger

Synodestyret ser viktigheten av å ta opp igjen denne saken til tross for at det er forholdsvis kort tid siden sist. Vi vil anføre følgende begrunnelse:

- Vi opplever et stadig mer pluralistisk samfunn, der mennesker som har bakgrunn i annen religion og livssyn søker til våre fellesskap. Viktigheten av tilhørighet bare øker i en tid med store endringer, individualisering og ensomhet. Når mennesker ønsker en tilknytning til våre menigheter før de føler seg klare for dåp, kan ikke løsningen være å endre vilkårene for medlemskap i vår evangelisk lutherske kirke. Om vi åpner for kategorien tilhørig, vil vi løse flere utfordringer. Mennesker som ønsker en kirkerettslig tilknytning til Frikirken, har mulighet til å få dette uten å bli tatt opp som medlemmer. Vi slipper at mennesker føler seg avvist i en viktig periode av livet, der de er underveis, men ikke klare for dåp.

Synodestyrets begrunnelse i forslaget til Synoden 2008 var slik:

Flere av våre menigheter opplever å møte mennesker som har et ønske om en kirkerettslig tilhørighet i en menighet uten at de kan omfattes av medlemsbegrepet, dersom det fastholdes at dåp er et nødvendig kriterium for medlemskap i en luthersk kirke. Styret mener at det bør gis åpning for slik tilhørighet, men vil på prinsipielt grunnlag gi en slik tilhørighet en annen betegnelse enn medlemskap.

Dette vil for øvrig også kunne fange opp spørsmålet om udøypte barn som kirkerettslig tilhører menigheten ut fra norsk lovgivning. Disse kan teologisk sett ikke oppfattes som medlemmer, men tilhører likevel menigheten dersom begge foreldre tilhører Frikirken.

På denne bakgrunn fremmes forslag om å legge til en bestemmelse om tilhørighet. Følgende ordlyd foreslås:

Tilhørighet

Mennesker som ikke er døpt, men som ønsker kirkerettslig tilhørighet til Den Evangelisk Lutherske Frikirke, kan opptas som tilhørige. Udøpte barn kan opptas som tilhørige dersom minst en av foreldrene tilhører Den Evangelisk Lutherske Frikirke, eller begge foreldre ønsker det. Dersom disse ikke fremmer ønske om medlemskap eller fortsatt tilhørighet før fylte 18 år, anses de ikke lenger å tilhøre Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

Tilhørige føres i det kirkelige manntall, forstanderen forretter brudevigsel, døver deres barn dersom foreldrene gir erklæring om å oppdra dem i den kristne tro, og forretter ved gravferd.

Dersom det foreligger tvingende grunner for det, kan forstanderen unnslå seg for å utføre de kirkelige handlinger.

Synodestyrets forslag til vedtak

Synoden vedtar en ny bestemmelse om tilhørighet, med overnevnte ordlyd.

SAK 11/2017: Tilsynsmannsordningen – ansettelse på åremål

Fra synodestyret

Synodestyret sendte ut forslag til ny ordning for tilsynsmenn, til presbyteriemøtene 2016. Høringssvarene har skapt grunnlag for justeringene i forslaget som legges frem for Synodemøtet 2017, hovedsakelig i form av tydeligere tilknytning til det enkelte presbyterium. Synodestyret er av den oppfatning at vi fastholder og styrker presbyteriets funksjon som tilsynsorgan med denne modellen.

I. FORSLAG TIL ENDRING AV DAGENS ORDNING

1. Dagens ordning

Frikirken har i dag fire presbyterier, hvor formann og nestformann er tilsynsmenn i sitt presbyterium og utøver tilsyn på vegne av presbyteriestyret. Vi har åtte tilsynsmenn på presbyterienivå, og stillingene utgjør samlet cirka to årsverk.

2. Saksgang for endringsforslag

Søndre presbyterium vedtok i 2013 å be synoden utrede tilsynsmenn på heltid. Synodestyret (2011-14) fremmet saken for synoden i 2014 med forslag om to tilsynsmenn på heltid, med ansvar for tilsyn i to presbyterier hver. Synoden gjorde følgende vedtak: Saken bør utredes grundigere og utsettes derfor. Synoden ønsker at denne behandlingen skjer så fort som mulig.

3. Hovedargumenter for endring av dagens ordning

De viktigste argumentene for å endre dagens ordning er som følger:

- Ansatte tilsynsmenn i åremålsstillinger vil føre til et bedre og mer helhetlig tilsyn.
- Tilsynsoppgaven er for omfattende til at dagens stillingsbrøker dekker behovet.
- Det er krevende å kombinere tilsynsoppgaven med å være hovedpastor i en menighet.
- Det er vanskelig å rekruttere åtte tilsynsmenn til små stillinger.
- De åtte delstillingene binder opp for mange menneskelige ressurser.

4. Endringsforslag

Dagens ordning erstattes med en ordning hvor hvert presbyterium kaller og ansetter en tilsynsmann i 60 – 100 prosent stilling, ut fra antall menigheter i det enkelte presbyterium. Stillingene er åremålsstillinger på seks år, med mulighet for utvidelse, etter ny utlysning og søknad, 2 x 3 år. Tilsynsmennene utgjør et team, sammen med synodens to tilsynsmenn, og bistår hverandre ved behov. Hver enkelt tilsynsmann rapporterer til sitt styre og møter derfor på alle presbyteriestyremøter hvor tilsynsoppgaven behandles.

Tilsynsmennene har jevnlig kontakt, blant annet for å søke råd hos hverandre og drøfte utfordringer som dukker opp. I krevende saker, hvor det er en fordel å være to, kan den ansvarlige tilsynsmann ta med seg en av de andre tilsynsmennene.

II. KONSEKVENSER AV ENDRINGSFORSLAGET

1. Tilsynsmennenes forhold til presbyteriene

Presbyteriet er kirkens tilsynsorgan. Presbyterietmøtet vil fortsatt velge formann, nestformann og styremedlemmer til presbyteriestyret. Presbyteriestyret har ansvar for at det utføres tilsyn, og rapporterer om de utførte tilsyn i sin treårsmelding. Her endres ikke noe i forhold til dagens ordning.

Det nye vil være at presbyteriets formann og nestformann ikke utfører selve tilsynsarbeidet på vegne av presbyteriestyret. Forholdet mellom styret og tilsynsmennene vil likevel være det samme. Den eller de tilsynsmenn som utfører tilsynsarbeidet på vegne av styret, står ansvarlig overfor styret og må være tilstede i styremøter i de presbyteriene det utføres tilsyn i.

2. Ansettelse og arbeidsgiveransvar

Tilsynsmennene ansettes for en periode på seks år, med mulighet for forlengelse. Presbyteriestyret foretar ansettelse av tilsynsmann i sitt presbyterium, og er nærmeste overordnede for tilsynsmannen. Det er mulig å ansette et styremedlem som søker på stillingen. Arbeidsgiveransvaret legges til Frikirkens hovedkontor. Stillingene utlyses, men presbyteriestyrene bør oppfordre aktuelle kandidater til å søke.

3. Krav til tilsynsmennenes kompetanse

En tilsynsmann må være ordinert, ha teologisk formal- eller realkompetanse og ha tilstrekkelig erfaring fra menighetsledelse og pastoral tjeneste. Det er også nødvendig å ha god kunnskap om Frikirken og vår kirkes ordninger. En tilsynsmann må kunne arbeide selvstendig, men også ha gode samarbeidsevner.

I tilsynsmannsteamet bør man tilstrebe å ha kompetanse om konflikthåndtering, veiledning og menighetsplanting/menighetsutvikling. Minst en tilsynsmann må være mann.

4. Økonomi

De midlene som presbyteriene i dag bruker til tilsyn, (lønn og reisekostnader), vil finansiere en vesentlig del av utgiftene til tilsynsmenn i fremtiden også. Ny innbetalingssats fastsettes innen utgangen av 2017, og blir lik i alle presbyteriene. Denne innbetalingen er en videreføring av det som i dag overføres fra menighetene til presbyteriene.

Se vedlagt budsjettforslag.

5. Stillingsstørrelser

Normalt bør det beregnes cirka 30 prosent stilling for ti menigheter. Tilsynsmann må ansettes i minst 60 prosent stilling slik at dette blir hovedengasjementet. Det er likevel ønskelig at tilsynsmannen skal ha en mindre stilling i en lokalmenighet, om praktisk mulig. Synodestyret foreslår følgende stillingsprosent:

- Østre 80 prosent stilling (30 menigheter)
- Søndre 80 prosent stilling (20 menigheter)
- Vestre 60 prosent stilling (13-14 menigheter)
- Nordre 80 prosent stilling (18 menigheter)

6. Tilsynstjenestens innhold

Med denne ordningen vil man få bedre tid til å utføre de oppgaver som allerede finnes i Frikirkens ordninger, blant annet i forhold til å bistå med råd og hjelp. Noe av endringen vil dermed bestå i at det faktisk vil være tid til å gjøre noe av det våre ordninger allerede foreskriver. Det er særlig veiledningstjenesten vi tror vil kunne styrkes, det gjelder både overfor den enkelte ansatte og i forhold til menighetsutvikling og menighetsplanting.

Ved en ny ordning vil også tilsynsmannsmøtet bli nytt. Det vil nå bestå av de fire tilsynsmennene i presbyteriene, samt synodens formann og nestformann. Her er det forutsetninger for å danne et godt læringsfellesskap.

7. Ny ordning

Ny ordning trer i kraft med en gang vedtaket er gyldig og effektueres innen neste ordinære presbyteriemøte etter dette, i hvert presbyterium.

8. Sammenligning dagens og ny ordning

	<i>DAGENS ORDNING</i>	<i>NY ORDNING</i>
PRESBYTERIEMØTENE	MENIGHETEN VELGER UTSENDINGER	MENIGHETEN VELGER UTSENDINGER
PRESBYTERIESTYRET	VELGES	VELGES
TILSYNSMENN	VALGT FORMANN/ NESTFORMANN	ANSETTES AV PRESBYTERIESTYRET
PERIODE FOR TILSYNSMANN	TRE ÅR	SEKS ÅR MED MULIGHET FOR 2 X 3 ÅRS UTVIDELSE
OPPGAVER	TILSYN	TILSYN OG ANNEN KOMPETANSE
ØKONOMI	FINANSIERES LOKALT	ULIKE MULIGE MODELLER
FORFATNING	SOM NÅ	ENDRES

BUDSJETT ansatte tilsynsmenn i presbyteriene

Kostnader	
Lønnskostnader	2 320 000
Reisekostnader tilsyn	135 000
Reisekost tilsynsmannsmøter	15 000
Tilsynsmannsmøter	30 000
Sum	2 500 000

To finansieringsmodeller:

1. Menighetene finansierer tilsynsordningen som i dag.
2. Tilsynsordningen finansieres av utviklingsfondet med kr 2 500 000,- pr år. På denne måten blir det tilsvarende mindre penger til bevilgning etter søknad, og menighetene betaler ikke lenger tilskudd for tilsyn.

Synodestyrets forslag til vedtak

Dagens ordning erstattes med en tilsynsordning hvor hvert presbyterium kaller og ansetter tilsynsmann i 60 – 100 prosent stilling, ut fra antall menigheter i det enkelte presbyterium. Stillingene er åremålsstillinger på seks år, med mulighet for utvidelse, etter ny utlysning og søknad, 2 x 3 år. Tilsynsansvaret ligger fortsatt i presbyteriestyret som rapporterer til presbyteriemøtet. Arbeidsgiveransvaret legges til Frikirkens hovedkontor og økonomien dekkes inn ved tilskudd fra menighetene. Forfatning og reglement endres i samsvar med ny ordning.

Forfatningsendringer

§ 11, Presbyteriemøte:

Følgende setning går ut:

“Presbyteriemøtet kaller tilsynsmenn til å utøve tilsyn med menighetene innen tilsynsområdet.”

§ 12, Presbyteriestyre:

Følgende setning går ut:

“Formannen og nestformannen i presbyteriet er tilsynsmenn som skal føre tilsyn med menighetene ved regelmessige tilsynsbesøk.”

Følgende setninger settes inn:

“Presbyteriestyret kaller og ansetter tilsynsmann som utfører tilsyn med menighetene på vegne av styret. Styret har ansvar for at tilsynet utføres i henhold til forfatning og reglement.”

§ 13, Synode:

Følgende setning går ut:

“Til synoden hører også med kirkens tilsynsmenn.”

Når tilsynsmennene ikke lenger er valgt, er det ikke lenger naturlig at de skal være en del av synoden.

Reglementsendringer

Reglement for presbyteriet:

Synodestyret er av den oppfatning at reglementet ikke behøver endres vesentlig. Tilsynsansvaret ligger fortsatt i presbyteriet, og det er styret som utøver dette ansvaret gjennom ansettelse av en tilsynsmann. Vi foreslår følgende tillegg etter siste kulepunkt under “Presbyteriestyret utøver presbyteriets tilsynsansvar ved:”

“Presbyteriestyret ansetter tilsynsmann i åremålsstilling på seks år, med mulighet for utvidelse, etter ny utlysning og søknad, for inntil 2 x 3 år. Tilsynsmannen utøver tilsyn på vegne av styret og møter fast på styremøtene.”

SAK 13/2017: Virketid for synodeformann

Fra synodestyret

Synodestyret har merket seg at det i forbindelse med de siste to synodemøtene er stilt spørsmål rundt synodeformannens virketid og praksis ved valg av formann. Dette ble særlig tydelig da valgkomiteen valgte å ikke føre opp sittende formann til nytt valg. Dette ble av noen oppfattet som en mistillit til sittende formann. Valgkomiteen argumenterte med at kirkesamfunnet ville være tjent med et skifte i lederskapet.

Synodestyret mener at kirkesamfunnet vil være tjent med større tydelighet rundt forventninger og praksis ved valg, særlig av formann. Vi støtter tanken om at det er sunt med et skifte i lederskapet med jevne mellomrom, og tror derfor det vil være bra med en maks tjenestetid for formann.

På dette grunnlag foreslår Synodestyret at synodeformannen kan velges maks tre ganger. Maks tjenestetid blir ni år. Valgkomiteen skal også være fri til å finne reelle motkandidater til sittende styreformann før disse ni årene er gått.

Synodestyrets forslag til endring i forfatningen:

Nåværende ordlyd:

§ 15 Synodestyre

Sist endret av Synoden 2008.

Synoden ledes av et styre på sju medlemmer som velges av det ordinære synodemøtet. Formannen velges blant kirkens ordinerte. Nestformannen og ett styremedlem velges blant forstanderne, de øvrige styremedlemmene blant de eldste. Det velges to varamenn for forstanderne og tre varamenn for de eldste.

Forslag til ny ordlyd:

§ 15 Synodestyre

Sist endret av Synoden 2017.

Synoden ledes av et styre på sju medlemmer som velges av det ordinære synodemøtet. Formannen velges blant kirkens ordinerte. Nestformannen og ett styremedlem velges blant forstanderne, de øvrige styremedlemmene blant de eldste. Det velges to varamenn for forstanderne og tre varamenn for de eldste. *Valgene gjelder for tre år. Formannen kan ikke gjenvelges utover ni års tjenestetid.*

Synodestyrets forslag til vedtak

Synoden støtter forslaget om fastsettelse av maks virketid for synodeformann. Forfatningen endres i samsvar med ny ordning.

SAK 15/2017: Styring og ledelse i lokalmenigheten

Fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand frikirker

Synodestyret har bedt om at innmeldte eller varslede saker til Synoden 2017 fra Brunlanes, Kristiansand og Stavern menigheter samordnes og behandles som en sak. Disse går på styring og ledelse i den lokale menighet.

Vårt hovedanliggende er å:

A. Gi mulighet for åremålsperiode for eldste

Gi den lokale menighet mulighet til å sette en åremålsperiode på fire år for eldste, der det normale vil være gjenvalg. Begrunnelse: Blant annet for lettere å kunne rekruttere og ivareta eldste (se reglementets avsnitt Oppfølging, videreutdanning og permisjon).

B. Opprette menighetsstyre

I det fremlagte forslaget skjelnes det klarere mellom styring og ledelse i menigheten og man balanserer nådegavetjenesten og de faste tjenester i menigheten i større grad enn i dag. Begrunnelse: § 3, der det bl.a. står: "Han styrer og leder kirken gjennom de nådegaver han gir og de embeter (tjenester) han har innsatt."

Menighetsmøtet velger et bredt sammensatt styre for en valgperiode, og dette defineres som menighetens styre.

Pastorer og eldste utgjør eldsterådet med hyrde- og læreansvar som i dag, men uten styre-/drifts/økonomiansvar, men med vektlegging på tjenesteoppgaver

Diakonene utgjør diakonrådet med fellesskapsbyggende oppgaver som i dag, men uten styre-/drifts/økonomiansvar, men med vektlegging på tjenesteoppgaver.

A. Forslag fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand menigheter

Endring av § 7 i forfatningen for å åpne for eldstetjeneste på åremål

§ 7 Eldste

Siste setning i første avsnitt endres til:

Vedkommende bør ha fylt 25 år.

Følgende tillegg foreslås etter første avsnitt:

“Ved sin ordinasjon er de eldste prinsipielt trådt inn i en vedvarende tjeneste, men den lokale menighet gis mulighet til å sette en åremålsperiode på fire år, der det normale vil være gjenvalg. Det er ingen begrensning på antall perioder en eldste kan gjenvelges.”

Følgende tekst i siste avsnitt foreslås endret:

Nåværende tekst:

Flytter en eldste fra den menighet vedkommende er innsatt i, opphører stillingen som eldste. Eventuell ny eldstetjeneste forutsetter ny innsettelse. Ønsker en eldste selv å bli løst fra sin tjeneste, må grunnene legges fram for eldsterådet. Hvis ikke særskilte grunner taler mot, bør rådet godta ønsket og meddele menigheten det i menighetsmøte. Saken må innberettes til presbyteriet. Normalt skal en eldste tre tilbake ved oppnådd aldersgrense fastsatt av synoden. Menigheten kan forlenge funksjonstiden med inntil tre år ad gangen, dersom den eldste er villig til å fortsette. Når en eldste fratrer er det imidlertid viktig at nådegavene fortsatt får være i funksjon.

Ny tekst:

Flytter en eldste fra den menighet vedkommende er innsatt i, opphører stillingen som eldste. Eventuell ny eldstetjeneste forutsetter ny innsettelse, *men ikke ny ordinasjon*. Ønsker en eldste selv å bli løst fra sin tjeneste *før åremålsperioden er over*, må grunnene legges fram for eldsterådet. Hvis ikke særskilte grunner taler mot, bør rådet godta ønsket og meddele menigheten det i menighetsmøte. Saken må innberettes til presbyteriet. Normalt skal en eldste tre tilbake ved oppnådd aldersgrense fastsatt av synoden. Menigheten kan forlenge funksjonstiden med inntil tre år ad gangen, dersom den eldste er villig til å fortsette. Når en eldste fratrer er det imidlertid viktig at nådegavene fortsatt får være i funksjon.

Synodestyrets forlag til vedtak

Synoden ønsker å gi mulighet for åremålsperiode for eldste. Foreslåtte endringer av forfatningen vedtas.

B. Forslag fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand menigheter

Endring av forfatning og reglement for opprettelse av menighetsstyre og skille styring og ledelse.

Menighetene foreslår en rekke endringer i forfatning og reglement som følger under. Se begrunnelse i innledning av saken. Endringer og tillegg er markert med uthevet skrift.

Forfatningen

§ 4 Menighet

Sist endret av Synoden 1993.

Den lokale menighet i Den Evangelisk Lutherske Frikirke er ved sin tilslutning forpliktet på kirkens lære og organisasjon. Menighetene i kirken er egne juridiske personer som velger eldste, *diakoner og styremedlemmer* tilhørende menigheten med stemmerett. Forstanderen og *styrelederen* forplikter menigheten med sine underskrifter.

De eldste utøver ansvaret for forkynnelse, sakramentsforvaltning og sjelesorg, har tilsyn med virkegrenene, godkjenner ledere og *legger visjoner og strategier for menigheten*.

Diakonene skal utføre, lede og oppmuntre til medmenneskelig omsorg og fellesskapsbyggende arbeid, ha kirketjenerfunksjoner og tilsyn med menighetens eiendommer.

Eldste og diakoner skal som ledere motivere mennesker til tjeneste for Gud og legge til rette arbeidet i kirke og samfunn.

*Styret i menigheten har det overordnede ansvaret for drift og økonomi, og organiserer menighetens virksomhet i henhold til de rammene som er lagt i menighetsmøtet. Styrets myndighetsområde begrenses av de saker som avgjøres i diakonråd, *eldsteråd* og menighetsmøte (jf § 9 Menighetsmøte). Menighetens vedtak kan ankes til presbyteriet.*

§ 7 Eldste

Foreslåtte endringer i avsnitt 3 og 4:

De eldste er betrodd hyrdetjenesten sammen med forstanderen, og eldste og forstander utgjør det råd (eldsteråd) som har *den pastorale* ledelsen av menigheten. Som ordinerte tjenere i kirken har de fullmakt til å forvalte sakramentene og forestå andre kirkelige handlinger.

En av de eldste eller forstanderen velges som *leder av eldsterådet*. Vedkommende leder eldsterådets forhandlinger.

§ 8 Diakoner

Sist endret av Synoden 1993.

I hver menighet velges et passende antall diakoner etter menighetens størrelse og virkeområde. Disse utgjør menighetens diakonråd.

En diakon må tilhøre menigheten med stemmerett, og ha fylt 18 år. Diakonene velges av menigheten etter innstilling fra *menighetsstyret*. Valget gjelder for tre år. De som blir valgt, innsettes i sin tjeneste av menighetens forstander.

Diakonene skal utføre, lede og oppmuntre til medmenneskelig omsorg og fellesskapsbyggende arbeid, og i særlig grad rette denne tjeneste mot mennesker i nød. Menighetens diakonale arbeid ledes av diakonrådet. (*TAS UT: i samarbeid med eldsterådet.*)

Ved gudstjenester og andre samlinger skal diakonene se til at kirkerommet og de ting som skal brukes, er i orden. Ved nattverd hjelper diakonene til med utdeling av brød og vin. Diakonene skal ha det daglige tilsyn med menighetens eiendom, i samarbeid med menighetsstyret. Særlige saker som gjelder eiendom og økonomi, behandles av *menighetsstyret*, etter innstilling fra diakonrådet.

§ 9 Menighetsstyret (Ny)

Hver menighet har et menighetsstyre bestående av et ønsket antall menighetsvalgte, samt minst en eldste og en diakon. Egnethet, gaveustrustning og menighetens behov vektlegges ved sammensetningen. Daglig leder – normalt forstanderen (hovedpastor) - er styrets sekretær, men uten stemmerett.

Styremedlemmene må tilhøre menigheten med stemmerett, og ha fylt 18 år. Styremedlemmer og styreleder velges i menighetsmøte etter innstilling fra eldsterådet. Valget gjelder for tre år.

Styrets oppgaver er blant annet: overordnet oppsyn med driften av menigheten, hovedansvaret for økonomi og budsjett, samt arbeidsgiveransvar. Styret er også ansvarlig for å kalle inn og lede menighetsmøter.

§ 10 Menighetsmøte (Tidligere § 9)

Sist endret av Synoden 2008.

Menighetsmøtet er menighetens øverste beslutningsorgan, med endelig myndighet i alle vesentlige saker som ifølge Forfatningen skal avgjøres på menighetsplan.

Følgende saker skal behandles og avgjøres av menighetsmøtet: Kall/valg og oppsigelse/avskjed av forstander, eldste og diakoner, *valg av menighetens styre*, valg av utsendinger til presbyterium og synode, regnskap, budsjett og planer for menighetens virksomhet, årsmeldinger fra menighetens forskjellige råd og virkegrener, ivaretagelse av menighetens ansvar for ordningen for vern om lære og liv.

Menighetsstyret innkaller til, fremmer saker og innstiller overfor og leder menighetsmøtene. Innenfor sitt ansvarsområde kan eldsterådet og diakonrådet fremme og innstille saker. Ethvert medlem med stemmerett har gjennom *menighetsstyret* rett til å fremme saker overfor menighetsmøtet.

Menighetsmøter avholdes etter behov, dog minst 3 – tre – ganger per år. I tillegg holdes hvert år menighetens årsmøte. Alle medlemmer med stemmerett har tale-, forslags- og stemmerett på menighetsmøte.

Reglementer

3.1 Reglement for eldsterådet

Eldsterådets oppgaver

Eldsterådets oppgaver er å lede menigheten ved å:

2. *Sammen med Menighetsstyret* planlegge menighetens virksomhet i oppbyggelse, evangelisering og tjeneste på kort og lang sikt.

Oppgavefordeling (4. avsnitt)

I fordelingen av oppgaver er det viktig at rådet har for øyet de oppgaver som kan gis videre til andre medlemmer av menigheten. Ikke minst er det viktig å ha en klar oppgavefordeling mellom *menighetsstyre*, eldsteråd og diakonråd. Det kan også vurderes å opprette andre administrative organer for å ivareta enkelte arbeidsoppgaver der lokale forhold gjør dette

aktuelt. *Eller en kan utvide faste råd med menighetsvalgte medlemmer til utvidet eldsteråd og utvidet diakonråd. Slike administrative organ og utvidede lederråd velges og organiseres etter lokale retningslinjer.*

Eldsterådets møter

Eldsterådet skal ha regelmessige møter. Møtene åpnes og avsluttes med Guds ord og bønn. Der bør avsettes god tid til samtale om menighetens liv og virke. Møtene innkalles med rimelig varsel. Forfall må meldes så snart som mulig til rådets leder. Hvis mulig, bør medlemmene av rådet på forhånd orienteres om sakene som skal behandles.

Eldsterådet innkaller diakonene til møter for planlegging og fordeling av felles oppgaver etter behov. Der det er delegert oppgaver til andre medlemmer, er det naturlig at disse møter når deres arbeidsoppgaver skal behandles.

Eldsterådet bør søke enstemmighet når det er mulig. Ellers avgjøres alle saker ved simpelt flertall. Er det stemmelikhet, avgjør dirigentens stemme utfallet. Men også et mindretall kan få sin sak behandlet i menighetsmøte.

Eldsterådet utgjør et kollegium og bør søke å bygge fellesskapet innen rådet og med menigheten.

Oppfølging, videreutdanning og permisjon

Det bør arbeides målbevisst med videreutvikling av de som har gått inn i eldstetjenesten. Et viktig ledd i dette er en årlig medarbeidersamtale med eldsterådets *leder*. En slik samtale kan avdekke behov for opplæring, behov for permisjon eller andre forhold som har betydning for å kunne fortsette i eldstetjeneste. Også mulig fratredelse fra tjenesten kan være et tema. Det enkelte eldsteråd bør én gang årlig kartlegge behov for utdanning, permisjon eller andre tiltak for rådets medlemmer. En vurdering av økonomiske midler til gjennomføring av slike tiltak forelegges *menighetsstyret* før dette legger fram forslag til budsjett for menigheten.

Kall av forstander

3. Etter at godkjenning er gitt av presbyteriestyret, og *menighetsstyret* innkaller til menighetsmøte for å kalle forstander, oppgir eldsterådet navnet på kandidaten sammen med innkallingen.

Fratredelse

En eldste som ønsker å slutte i tjenesten *før åremålsperioden er over*, melder dette til eldsterådet. Hvis ikke særskilte grunner taler mot, bør rådet godta ønsket og meddele menigheten det i menighetsmøte.

Aldersgrense

Aldersgrensen for eldste fastsettes til 67 år. *Setningen foreslås tatt ut.*

Menighetens arkiv

Menighetens protokoller og korrespondanse oppbevares på tryggest mulig måte. Forstanderen eller en arkivar har ansvaret for arkivet. Ingen del av arkivet må makuleres uten etter vedtak i *menighetsstyret*.

3.2 Reglement for diakonrådet

Sist endret av Synoden 2011.

Diakonrådets oppgaver

Diakonrådets oppgave er å lede menighetens diakonale arbeid. *(TAS UT: i samarbeid med eldsterådet.)*

Diakonrådets møter

(siste avsnitt)

Diakonene har, *etter behov, møter* med de eldste for planlegging og fordeling av felles oppgaver og for å styrke det felles lederansvar.

3.3 Reglement for Menighetsstyret (Ny)

Menighetsstyret er menighetens øverste valgte organ, valgt av Menighetsmøte. Styrets myndighetsområde begrenses av de saker som avgjøres i diakonråd, eldsteråd og menighetsmøte.

Eldsteråd og Diakonråd skal være representert i styret.

Menighetsstyrets oppgaver er å lede menigheten ved å:

- *Legge strategier for menighetens arbeid*
- *Planlegge menighetens virksomhet i oppbyggelse, evangelisering og tjeneste på kort og lang sikt. Holde samrådsmøter for å drøfte menighetens virke.*
- *Ha et overordnet lederansvar for menighetens virkegrener, og å oppmuntre og veilede dem og legge til rette for lederopplæring.*
- *Ha et overordnet ansvar for menighetens drift, økonomi og budsjett.*
- *Innkalle til, fremmer saker, og innstiller overfor, og leder menighetsmøtene.*

Menighetsstyrets medlemmer har taushetsplikt

3.4 Reglement for menighetsmøtet (tidl. pkt. 3.3)

Sist endret av Synoden 2011

For menighetsmøtet gjelder i første rekke de bestemmelser som er gitt i Forfatningens § 9 Menighetsmøte. Videre gjelder følgende:

1. Menighetsmøtet innkalles med minst 8 - åtte - dagers varsel. Saksliste og nødvendige sakspapirer deles ut i god tid. Før menighetsmøtet gis det en rimelig tidsfrist for menighetens medlemmer til å fremme saker før *menighetsstyret* setter opp sakslisten *etter innkomne saker fra råd og virksomhet*. Det kan ikke fattes vedtak i saker som ikke er anmeldt til sakslisten før møtet.

5. Deretter godkjennes innkalling og saksliste. Som regel leder *styreleder* møtet, men dersom denne ønsker å bli fritatt, kan en annen velges til møteleder.

6. De saker som skal behandles av menighetsmøte er:

- a) Kall/valg og oppsigelse/avskjed av forstander, eldste og diakoner.
- b) Delegering av presbyteriets rolle som eldsteråd i gitte situasjoner
- c) Valg av menighetens representant(er) til presbyteriet. Representantene velges etter innstilling fra eldsterådet. Det kan innstilles inntil det dobbelte antall.

d) Valg av menighetens representant(er) til synoden. Representanten(e) velges etter innstilling fra *menighetsstyret*. Det kan innstilles inntil det dobbelte antall. Eldsterådet innstiller på minst ett medlem av menighetens eldsteråd. Innstillingen gjøres kjent for *menighetsstyret* før dette fremmer sin innstilling. Det kan innstilles inntil det dobbelte antall. De representanter som velges blant alle medlemmer med stemmerett, kan også være forstandere eller øvrige medlemmer av menighetens eldsteråd.

i) Valg av leder av og medlemmer til menighetsstyre.

Synodestyrets vurderinger

Synodestyret mener at dagens ordning gir rom for en relativt stor grad av fleksibilitet, noe vårt notat fra 2015 om styring i lokalmenigheten, også viser. Innenfor denne ordningen er det stort rom for delegering. Vi kan ikke se at det trengs noen forfatningsendringer for å legge til rette for lokale variasjoner som tjener den enkelte menighet best mulig. Det er med dagens ordning heller ikke noe i veien for å nedsette et eget strategiutvalg, for eksempel.

Synodestyret mener at forslaget til endringer fra Kristiansand, Brunlanes og Stavern, både er for uoversiktlig og at det ikke nødvendigvis vil passe alle våre menigheter bedre enn dagens ordning. Vi vil derfor foreslå å ivareta, og styrke, fleksibiliteten som ligger i dagens ordning. Dette vil vi tydeliggjøre gjennom følgende endringer i reglement for eldsteråd. Endringer og tillegg er markert med uthevet skrift.

Vi har også flyttet avsnitt 4 og 5 opp, slik at disse blir avsnitt 2 og 3.

Synodestyrets forslag til vedtak

Forslaget fra Kristiansand, Stavern og Brunlanes avvises. Synoden vedtar følgende endringer av reglement for eldsteråd:

3.1 Reglement for eldsteråd

Delegering og oppgavefordeling

De oppgaver som samlet påligger eldsterådet, bør i de fleste tilfeller fordeles innen rådet etter de enkelte medlemmers nådegave og anlegg. I praksis vil mange av oppgavene falle på forstanderen - spesielt når det gjelder forkynnelse og ledelse av menigheten.

I fordelingen av oppgaver er det viktig at rådet har for øyet de oppgaver som kan gis videre til andre medlemmer av menigheten. Ikke minst er det viktig å ha en klar oppgavefordeling mellom menighetsstyre, eldsteråd og diakonråd. Det kan også vurderes å opprette andre administrative organer for å ivareta enkelte arbeidsoppgaver der lokale forhold gjør dette aktuelt. For eksempel kan det nedsettes eller velges et organ til å ta seg av den jevnlige drift av menigheten, og utvalg til å arbeide med visjoner og strategi for menigheten. Det kan utarbeides lokale retningslinjer for slike organer. Eller en kan utvide faste råd med menighetsvalgte medlemmer til utvidet eldsteråd og utvidet diakonråd. Slike administrative organ og utvidede lederråd velges og organiseres etter lokale retningslinjer.

Eldsterådet og diakonrådet står fritt til å fordele oppgaver og ansvar mens det selv står med det endelige ansvar. En aktiv holdning til delegering av arbeidsoppgaver vil både kunne bidra til å ta i bruk flere av de nådegaver som finnes i menigheten, og gi de eldste større mulighet til å prioritere arbeidet med ord og sakramenter.

Forstanderen står ansvarlig overfor øvrigheten, er den eneste som har vigselsrett og må til enhver tid rette seg etter gjeldende lover.

Omsorgen for medlemmene krever at de eldste kjenner den enkelte. Her vil det i de fleste tilfeller være nødvendig å dele menighetens medlemmer inn i grupper/kretser slik at den enkelte eldste får ansvar for sin gruppe/krets.

Eldsterådets medlemmer kan også trekkes inn i ledelse av gudstjenester og forrette nattverd selv om forstanderen er til stede.

Sak 17/2017: Misjonsutvalg til å utrede Frikirkens misjonsengasjement

Fra Porsgrunn Frikirke

Bakgrunn

Den Evangelisk Lutherske Frikirke markerte i 2016 hundre år med eget misjonsarbeid. Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke er takknemlig for at vi som menighet får stå i misjonens tjeneste med å bringe det gode budskapet om Jesus Kristus til folkeslagene. Vi opplever at Frikirkens felles misjonsarbeid har vært, - og er fortsatt, til velsignelse for vår menighet og et viktig fellesprosjekt for vårt kirkesamfunn.

I en tid med store endringer i kirkesamfunnet så vel som i misjonen, ser vi imidlertid et behov for en gjennomtenkning og bevisstgjøring når det gjelder målsettinger og strategier. Vi foreslår derfor en bred gjennomgang av Frikirkens videre misjonsengasjement. Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke leverte derfor nevnte forslag til Synodestyret i brev av 30.11.16, hvor vi pekte på to mulige alternative strategier:

Alternativ 1: Et hurtigarbeidende utvalg, nedsatt av Synodestyret snarest, med mandat til å utrede en sak for Synoden 2017

Alternativ 2: Et utvalg, nedsatt av Synoden 2017, med mandat til å utrede en sak for Synoden 2020.

Vi opplever at saken har hast. Derfor har vi primært ønsket oss et hurtigarbeidende utvalg. Synodestyret har meldt tilbake at de ikke ser det som mulig å gjennomføre alternativ 1, men at de vil støtte hovedansvarliggende i det foreslåtte alternativ 2 fra eldsterådet i Porsgrunn Frikirke.

Saksopplysninger

Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke representerer ikke ett bestemt syn når det gjelder Frikirkens fremtidige misjonsarbeid. Utgangspunktet har vært at saken er så viktig at den bør utredes. Kirkens satsinger, også på dette området, må være tuftet på felles prioriteringer og vedtatte strategier.

Under arbeidet med saken er enkeltpersoner i Frikirken blitt kontaktet for å få deres synspunkter på det som var en foreløpig skisse til et vedtak. Om lag ti av disse tjue kom med innspill, noen korte, andre mer utførlige. Disse enkeltpersonene representerer til dels forskjellige miljøer, erfaringer og vektlegginger innenfor Frikirken når det gjelder arbeidsmetoder og veivalg for misjonen. Til tross for ulikheter støtter tilbakemeldingene forslaget om en bred gjennomgang av temaet.

Forslaget med kommentarer og vurderinger

Forslaget går ut på at Synoden nedsetter et utvalg, Misjonsutvalget, som skal utrede:

• Organisering av Frikirkens samlede misjonsarbeid, vurdering av fordeler og ulemper ved ulike modeller

En bred gjennomgang bør inneholde en beskrivelse av Frikirkens samtlende misjonsengasjement, både sentralt og lokalt, på grunnlag av innhentede opplysninger om satsinger, arbeidsmetoder, omfang, økonomi osv.

Videre bør utredningen fremskaffe tydelige, alternative organisasjonsmodeller, inkludert styringsmodeller. Her vil det være nærliggende å ta utgangspunkt i de innhentede opplysninger, men også i modeller som er kjent fra andre kirkesamfunn som Frikirken naturlig kan sammenlikne seg med.

• **Behovet for at Frikirken fortsatt skal ha et eget misjonsarbeid, og i tilfelle hvor stort omfang**

Dette er grunnleggende spørsmål som det vil være naturlig å besvare som følge av vurderingene over. Utredningen bør ha blikk for at våre menigheter har ulike forutsetninger/ressurser. Den bør også vurdere viktigheten for et kirkesamfunn av å stå sammen om felles misjonsarbeid, i forhold til behovet for lokalt eierskap og nærhet til misjonsprosjekter og hjelpearbeid.

• **Overordnet målsetting og strategi for Frikirkens misjonsarbeid**

Misjonsutvalgets arbeid bør hjelpe Synoden til å finne en farbar vei gjennom tydelige mål og mest mulig samlende strategier for kirkesamfunnets og menighetenes misjonsengasjement fremover.

Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke ønsker ikke å binde Misjonsutvalget, men vil egen del nevne noen momenter som kan danne utgangspunkt for et arbeid med mål og strategier:

- Misjonshistorisk utvikling gjennom Frikirkens 140-årige historie
- Forholdet mellom tradisjon og fornyelse i Frikirkens misjonsarbeid
- Hvilken vedtatt strategi gjelder for Frikirkens misjonsarbeid i dag?
- Beskrivelse av Frikirkens samlede misjonsengasjement, sentralt og lokalt
- Vektlegging av arbeid blant «unådde» i forhold til satsing på mer tradisjonelt misjonsarbeid og oppfølging av samarbeidskirker gjennom samarbeidsprosjekter
- Utsending av misjonærer versus bruk av nasjonale medarbeidere
- Mulig tett samarbeid med andre lutherske misjonsorganisasjoner
- Satsing på kontaktmisjonærer, utsendt av Frikirken
- Bruk av korttidsmisjonærer til spesielle oppdrag, blant annet frivillige og/eller medlemmer med spesialkompetanse
- Initiativ og satsinger med lokal forankring versus felles satsinger
- Frikirkens profil som et luthersk kirkesamfunn i forhold til samarbeidskirker/organisasjoner
- Forholdet mellom misjon og hjelpearbeid

• **Styrking av misjonens ressurser, dens økonomi og personell**

Dette punktet henger nøye sammen med de vurderinger som er nevnt ovenfor.

Det handler også om hvordan Frikirken best mulig kan forkynne kallet til misjon, inkludert givertjeneste, formidling av kallet til tjeneste og støtte til dem som går inn i en tjeneste for misjonen.

Utredningen med forslag til vedtak i Synoden 2020, må koples tydelig til budsjett og andre planer for perioden.

• **Andre problemstillinger som er av viktighet for Frikirkens misjonsarbeid i fremtiden**

Forslag og kommentarer i denne saken er ikke ment å være uttømmende i forhold til hva saken gjelder. Misjonsutvalget må stå fritt til å trekke inn andre momenter, tilgjengelig kunnskap og ressurspersoner som kan bidra til å utføre oppdraget.

Det er viktig at utvalgets arbeid munner ut i forslag som kan sikres bredest mulig tilslutning i kirkesamfunnet.

Misjon er et helt avgjørende anliggende for et kristent kirkesamfunn. Da er det viktig at misjonsinnsatsen organiseres, ledes og koordineres på en slik måte at det kan samle menighetene gjennom felles, målrettede satsinger som mange kan identifisere seg med.

Misjonsutvalget sikres en bred sammensetning, hvor representanter for ulike miljøer, erfaringer og tenkninger deltar. Det anbefales at noen fra de siste misjonsstyrene og misjonsadministrasjonen deltar. I tillegg kan det oppnevnes en referansegruppe.

Frikirkens samlede misjonsengasjement preges i dag av stort mangfold. Det er viktig at dette gjenspeiles gjennom misjonsutvalgets sammensetning. Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke vil ikke foreslå medlemmer til utvalget. Misjonsutvalgets medlemmer bør velges av Synoden 2017 etter innstilling fra valgkomiteen, under forutsetning av at Synoden nedsetter Misjonsutvalget.

Misjonsutvalget tilføres nødvendige ressurser, og utredningen legges frem med forslag til innstilling for Synoden 2020.

Oppgaven må gis høy prioritet. Arbeidet vil kreve bred faglig kompetanse og utredningsskompetanse. Dette må sikres i budsjettet som skal vedtas av Synoden i 2017, forutsatt at Synoden velger å nedsette utvalget.

Forslag til vedtak fra Porsgrunn Frikirke

Synoden nedsetter et utvalg, Misjonsutvalget, som skal utrede:

- *Organisering av Frikirkens samlede misjonsarbeid, vurdering av fordeler og ulemper ved ulike modeller*
- *Behovet for at Frikirken fortsatt skal ha et eget misjonsarbeid, og i tilfelle hvor stort omfang*
- *Overordnet målsetting og strategi for Frikirkens misjonsarbeid*
- *Styrking av misjonens ressurser, dens økonomi og personell*
- *Andre problemstillinger som er av viktighet for Frikirkens misjonsarbeid i fremtiden*

Det er viktig at utvalgets arbeid munner ut i forslag som kan sikres bredest mulig tilslutning i kirkesamfunnet og i menighetene.

Misjonsutvalget sikres en bred sammensetning, hvor representanter for ulike miljøer, erfaringer og tenkninger deltar. Det anbefales at noen fra de siste misjonsstyrene og misjonsadministrasjonen deltar. I tillegg kan det oppnevnes en referansegruppe.

Misjonsutvalget tilføres nødvendige ressurser, og utredningen legges frem med forslag til innstilling for Synoden 2020.

Synodestyrets vurderinger:

Synodestyret er takknemlig for det sterke misjonsengasjementet som finnes rundt i våre menigheter. Vi er av den oppfatning at det har vært både rett og godt at vårt misjonsarbeid har blitt fokusert mer mot unådde folkegrupper og innvandrere i Norge. Samtidig ser vi nødvendigheten av en avklaring og bevisstgjøring rundt lokalmenighetens eierskap og ansvar for vårt felles misjonsarbeid. Samarbeid, organisering og økonomi er viktige momenter som bør drøftes videre.

Synodestyret viser til at synoden 2017 skal behandle og vedta målsetninger for hele kirkesamfunnet som inkluderer vårt misjonsarbeid og engasjement for mennesker som ennå ikke tror på Jesus.

Synodestyret har positive erfaringer fra strategisamlingen i januar 2017 og bønnesynoden i 2013, og anbefaler at vi bruker disse erfaringene når vi skal arbeide med mål og strategier for kirkens felles misjonsarbeid.

Vi støtter fullt ut hovedanliggende i forslaget fra Porsgrunn Frikirke, men fremmer et noe justert forslag for å sikre en bredest mulig prosess.

Synodestyrets forslag til vedtak

1. Synoden nedsetter en arbeidsgruppe som skal lage en utredning om Frikirkens misjonsengasjement. Som et vesentlig bidrag til utredningen, forventes arbeidsgruppa å forberede og gjennomføre et bredt sammensatt drøftingsmøte. Her drøftes blant annet:

- Behovet for at Frikirken fortsatt skal ha et eget misjonsarbeid, og i tilfelle hvor stort omfang*
- Overordnet målsetting og strategi for Frikirkens misjonsarbeid*
- Organisering av Frikirkens samlede misjonsarbeid, vurdering av fordeler og ulemper ved ulike modeller*
- Dimensjonering av misjonens ressurser, dens økonomi og personell*
- Andre problemstillinger som er av viktighet for Frikirkens misjonsarbeid i fremtiden*

Synoden ber om at hvert presbyterium stiller med 10 utsendinger til drøftingsmøtet, hvor 40 prosent skal være under 35 år og minst 40 prosent fra begge kjønn.

Det er viktig at prosessen munner ut i forslag som kan sikres bredest mulig tilslutning i kirkesamfunnet og i menighetene.

Arbeidsgruppa sikres en bred sammensetning, hvor representanter for ulike miljøer, erfaringer og tenkninger deltar. Det anbefales at noen fra de siste misjonsstyrene og misjonsadministrasjonen deltar.

Arbeidsgruppa tilføres nødvendige ressurser, og utredningen legges frem med forslag til innstilling for Synoden 2020.

2. Synoden velger en arbeidsgruppe på fem personer ut fra kandidatene fremmet av valgkomiteen.

Sak 19/2017: Forvaltning av sakramentene

Fra Kongsberg Frikirke

Kongsberg Frikirke foreslår følgende endring av forfatningen: §7, 3. avsnitt, siste setning endres fra:

«Som ordinerte tjenere i kirken har de fullmakt til å forvalte sakramentene og forestå andre kirkelige handlinger»

til

«Som ordinerte tjenere i kirken har de ansvar for forvaltningen av sakramentene og andre kirkelige handlinger».

Hensikt med forslaget:

Stimulere til en samtale i Synoden om vilkårene for og viktigheten av et multipliserende, smågruppebasert menighetsliv i en postmoderne tid, der blant annet nattverden har en sentral plass i dette.

Bekreft og tilpasse DELFs kirkeordning for en postmoderne tid slik at eldsterådet kan utøve sitt ansvar innenfor menighetsfellesskap der det er en normalordning med sakramentsforvaltning i mindre enheter, huskirker og lignende.

Begrunnelse for forslaget:

Forslagets hensikt er å sikre gode ansvarsforhold der det kan åpnes for og oppmuntres til en normalordning i den enkelte menighet, dersom menigheten ellers ønsker dette, der nattverdfeiringen blir mer tilgjengelig og/eller det kan oppmuntres til fullverdig menighetsliv i husgrupper og lignende.

Slik forfatningen er skrevet i dag gir DELFs ordning en anvisning om at det er eldsterådets medlemmer personlig som skal forestå forvaltningen av sakramentene, også den praktiske delen. Dette har vist seg for rigid i forhold til den type menighetsliv som har vokst fram i vår tid. Derfor vedtok Synodemøtet i 2002 en bestemmelse om at eldsterådet kunne delegerer nattverdsfeiringen til ansvarlige i mindre grupper. Denne bestemmelsen har vært i aktiv bruk i flere av Frikirkens menigheter, og forfatningen bør bearbeides slik at denne praksisen kan være en normalordning for menighetslivet der menigheten selv ønsker det. En videreføring av delegeringsordningen framstår som en bakpå og lite framtidretta håndtering som ikke i tilstrekkelig grad inviterer til at det kan være en alminnelig og oppmuntringsverdig praksis med en nattverdsfeiring i de små fellesskapene.

Over lengre tid har det etablert seg en stor grad av felles oppfatning om at små fellesskap og grupper er en sunn og nødvendig del av et velfungerende menighetsliv. De små fellesskapene kan ha særlige kvaliteter i forhold til menighetsliv på tvers av generasjonene, livsnære fellesskap, disippeltrening, ansvarliggjøring og organisk liv. Enkelte menighetsfellesskap legger sågar vekten på det lille fellesskapet i så stor grad at dette mer eller mindre kan sies å utgjøre en hovedsamling for mange av menneskene som tilhører menighetsfellesskapet. Under slike livsvilkår skal det være naturlig å oppmuntre til sakramentsforvaltning i de små gruppene, dersom menigheten ønsker det.

Endringen åpner for en mindre hierarkisk organisering av menighetslivet, der eldsterådets ansvar ikke endres, men praksis kan harmoniseres med menighetslivets organisering og fordeles på andre ansvarlige medlemmer i fellesskapet.

Vi ser det bibelske vitnesbyrdet om de første kristne i Apostlenes Gjerninger 2,42-47. Hva betyr uttrykket «I hjemmene brøt de brødet»? Denne setningen rommer dybder og liv, og forteller oss mye om livet i den kristne kirke. Hjemmene og familien og relasjonene mellom generasjonene var en sentral del av menighetens liv; et kjennetegn, et framtreddende særpreg. Vi tror det var slik fordi man brøt brødet i hjemmene og spiste sammen. Når det står slik, er det neppe en tilfeldig valgt formulering. Dette portrettet til vitenskapsmannen Lukas er ikke laget på slump. De gjorde det faktisk slik, og noe av det som kirken til alle tider har holdt som mest konstituerende, mest materialisert Jesus-tro fysisk, påtagelig, skjedde i hjemmene, og det var knyttet til måltidsfellesskapet – de spiste sammen med oppriktig glede og de brøt brødet. Når Frikirkens forfatning har gjort det nødvendig med et eget vedtak for å myke opp og gi rom for menighetsliv der man bryter brødet i hjemmene, er det tankevekkende i forhold til både utfordringer i tiden og det bibelske vitnesbyrdet, og bør endres.

Følgende ble vedtatt av Synoden 2002 (sak 16/2002):

Synoden mener at det innenfor dette reglement* kan åpnes for at menigheter som har cellegrupper og husfellesskap som en integrert del av sitt arbeid, eller som en strategi for et geografisk område, kan ha nattverd i disse gruppene. Nattverden forrettes da av en eldste eller pastor og må anses og tillyses som en del av menighetens samlede og offentlige nattverdfeiring.

Ved samlinger i menighetens regi der menigheten ønsker at nattverd feires, og ingen av menighetens ordinerte kan forrette, kan eldsterådet delegere denne oppgaven til andre medlemmer i fullt medlemskap.

Dette har fungert, og det er vanskelig å se noen god grunn til at dette ikke bør bekreftes som en normal endring ved å endre forfatningen.

Synodestyrets vurderinger:

Synodestyret forstår Kongsberg Frikirkes anliggende, men mener at dette allerede er ivaretatt i dagens forfatning og reglement. Vi deler ikke Kongsberg Frikirkes oppfatning av at det er eldsterådets medlemmer som personlig må forrette nattverden.

Fra reglement for eldsteråd:

1. Sørge for Guds Ords forkynnelse og sakramentenes forvaltning.

Synodestyret forstår formuleringen slik at dette kan ivaretas ved å gi andre rett til å forrette nattverd i husfellesskap og ved andre samlinger i menighetens regi.

I Synoden 2002 ble det også tydeliggjort at eldsterådet kan delegere denne oppgaven til andre medlemmer i fullt medlemskap.

Synodestyrets forslag til vedtak

Forslaget avvises, da vi mener at Kongsberg Frikirkes anliggende er ivaretatt i dagens ordlyd i forfatning og reglement.

Levere inn tilbakemelding etter menighetsbehandling

Veiledning til webskjema

Webskjemaet finner du [her](#). Hvis du leser dette dokumentet på papir, må du gå inn i pdf-utgaven, eller se den ekstraordinære menighetsposten for lenke til skjemaet.

Skjemaet er åpent i tiden 1. april til 15. mai 2017.

Innsender bør ha alle opplysninger foran seg når skjemaet skal brukes. Det er ikke mulig å gjøre en delvis innsending.

Skjemaet er satt opp slik at en del utfyllingsfelt bare kommer opp dersom de trengs (ekstra antall utsendinger, felt for endringsforslag og vedleggsfelt).

Spørsmål om skjemaet rettes til [Marit Ecklo Brevik](#).